

OPRACOWAŁA:

Kinga Ludorowska
ZSP nr 2 w Ustroniu

Woda – czysta, potrzebna, żywa. Jak chronić wodę w naszym mieście?

POZIOM EDUKACYJNY:	PRZEDMIOT:
szkoła podstawowa, klasy 1–3	edukacja wczesnoszkolna (edukacja przyrodnicza)

TEMAT PRZEWODNI:

Woda – czysta, potrzebna, żywa. Jak chronić wodę w naszym mieście?

CEL LEKCJI:

kształtowanie odpowiedzialnej postawy wobec wody jako zasobu niezbędnego do życia oraz rozwijanie poczucia sprawczości uczniów w zakresie ochrony lokalnych zasobów wodnych (rzeka Wisła, woda pitna); rozumienie, dlaczego woda jest niezbędna dla ludzi, zwierząt i roślin; znajomość sposobów oszczędzania i ochrony wody; dostrzeganie zależności między działaniami człowieka a czystością rzek; poznanie zmian w sposobach korzystania z wody na przestrzeni pokoleń; rozwijanie umiejętności obserwacji i wnioskowania; rozwijanie kreatywności i wyobraźni poprzez budowanie i opowiadanie historii.

METODY PRACY / DZIAŁANIA NA LEKCJACH:

Ćwiczenia praktyczne

- budowanie z klocków LEGO czegoś, co pomaga dbać o wodę, np. fantastyczna oczyszczalnia wody, maszyna do ratowania kropli wody, wodna stacja przyszłości produkująca czystą wodę, tama chroniąca rzekę przed zanieczyszczeniami,

Ćwiczenia terenowe

- „Czy woda zawsze płynie tak samo?”:
 - działania uczniów w terenie (np. na boisku szkolnym, w ogrodzie szkolnym, przy kałuży lub rynnicy): tworzenie prostych koryt i kanałów wodnych w piasku/ziemi, budowanie mini tam z kamyczków, patyczków, liści lub klocków LEGO, kierowanie strumienia wody przy użyciu kubeczka lub butelki z wodą,
 - obserwacje uczniów: czy woda płynie szybciej lub wolniej po różnych powierzchniach?, co dzieje się z wodą, gdy napotyka naturalne przeszkody?, jak zmienia się jej bieg po zbudowaniu?

waniu tamy lub zmiany koryta?

- dzieci formułują proste wnioski na podstawie obserwacji i wspólnie omawiają swoje spostrzeżenia,

Ćwiczenie z zakresu sprawczości

- budowanie dwóch wież z LEGO; niebieska – symbol czystej wody, czarna – symbol wody zanieczyszczonej, na karteczkach samoprzylepnych uczniowie zapisują: co sprawia, że woda jest czysta (np. brak śmieci, oszczędzanie, ochrona rzek), co powoduje jej zanieczyszczenie (np. śmieci, chemikalia, marnowanie wody),

Ćwiczenia z wyobraźni

- tworzenie przez grupy krótkich opowieści do skonstruowanych przez nie budowli, korzystając z kart poleceń: „Nasza konstrukcja pomaga wodzie, bo...”, „Gdyby woda mogła mówić, byłaby szczęśliwa, gdy...”, „Woda prosi ludzi o...”. Opowieści mogą być nagrywane, zapisywane lub przedstawiane ustnie,

Ćwiczenia z lokalności i regionalności

- rozmowa kierowana o rzece Wiśle: skąd płynie, dlaczego jest ważna dla mieszkańców Ustronia, jak możemy ją chronić na co dzień,

Ćwiczenia oparte na międzypokoleniowości

- przed zajęciami uczniowie przeprowadzają krótkie wywiady z dziadkami lub starszymi sąsiadami:
 - „Jak pobierano wodę, zanim w domach były krany?”
 - „Jak wyglądała rzeka Wisła dawniej, a jak wygląda dziś?”

Rozmowy są punktem wyjścia do refleksji nad zmianami w dostępności i jakości wody.

UWAGI DO LEKCJI:

- Zajęcia mają charakter aktywny i warsztatowy.
- Należy dostosować tempo pracy do możliwości uczniów.
- Ważne jest wzmacnianie przekazu: „każda kropla ma znaczenie”.
- W rozmowach unika się straszenia dzieci skutkami kryzysu wodnego – nacisk kładzie się na pozytywne działania.
- Scenariusz jest odpowiedni również dla uczniów z trudnościami komunikacyjnymi – zadania są oparte na działaniu i manipulacji.

(EKO)INSPIROWNIK NAUCZYCIELSKI – MATERIAŁY DODATKOWE

David Attenborough, *Życie na naszej planecie. Moja historia, wasza przyszłość*. YouTube, 1.12.2025, <https://www.youtube.com/watch?v=uXxbea7QeKc> (fragmenty dotyczące wody).

Materiały edukacyjne o ochronie wód i rzek w Polsce (do pobrania z portali ekologicznych).

Mapy i zdjęcia rzeki Wisły (źródła, bieg, znaczenie lokalne) (mapy internetowe).

Filmy edukacyjne dla dzieci o obiegu wody w przyrodzie (YouTube – kanały edukacyjne dla dzieci).

SŁOWA KLUCZE:

woda, ochrona wody, rzeka Wisła, zasoby wodne, klimat, środowisko, ekologia, oszczędzanie wody, sprawczość, lokalność, edukacja klimatyczna, LEGO, *storytelling*.